

תלמידי אהובי רב חביבי ***** שיחי לאי"ט

נפשי סוערת, אש לוהטת ברחובה של עיר ובבתי המדרש, וכבודם של תלמידי חכמים מושפל עד עפר ונתון למרמס.

קיבלתי את אשר ביקשת להראותני, כתבי הפלסטר שנכתבו על ידי בני עוולה כנגד קדושי עליון, ומאז אין מרגוע לנפשי. דומני כי שעת המבחן הגיעה, לכל מה שלמדנו יחדיו, על כבודה של תורה, וכל מאמרי חז"ל והרגעים המוסריים בישיבה מתמצים לשעה שבה הגיע שלב ההלכה למעשה. התדבקות בחכמי התורה!!!

מה נורא הדבר, שכל כלי ריק! פוער פיו על אדירי התורה, ללא פחד ומורא, נערים פוחזים ריקים ומנוערים לחלוטין מדעת ויראת אלוקים נותנים דרור ללשון ולעט, כביכול ח"ו לית דין ולית דין.

יודע אתה היטב, כי זכיתי זה שנים רבות, מאז שהגעתי לארה"ק בימי עלומי, וזיכני הקב"ה להתאבק מעט שבמעט בעפר רגליו של מרן הגר"ש אויערבאך שליט"א, לקבל מעט מתורתו ויראתו, ומאידך זכיתי גם משך שנים רבות להיוועץ להתברך ולזכות לקרבה מרובה בקיטונו של מרן הגראי"ל שטיינמן שליט"א. מאז ומעולם אוהב ומוקיר אני את גדולי חכמי הדור זצ"ל ולהבדיל בין חיים לחיים שליט"א, מתוך זהירות מופלגת בכבודם, כפי שאתה יודע שהקפדתי להנחיל זאת לתלמידים שיחיו. על כן דווה ליבי, לראות את המחזה הנורא, נערים פני זקנים ילבינו, אנשים ריקים מיראה שולחים ידם ומבזים ענקים בתורה, ומי כמוך יודע כמה למדנו ולימדנו תמיד, על הזהירות בכבודם של חכמים. ואכן על כבוד מרן הגראי"ל שליט"א זעקו ומחו כמה מגדולי חכמי התורה שליט"א, ומה נענה אגן הזעירים אבתריהו,

אך עדיין לא יצאנו ידי חובת מחאה על גבב דברי עתק גאווה ובוז של אותו פוחז רע לב שלא רעדה ידו לפגוע בקודש, וכתב דברי שקר כזב ונאצה במטרה לבזות ולפגוע במרן הגר"ש אויערבאך שליט"א, (וכנראה לא הראום לגדולי חכמי התורה שליט"א שימחו בתוקף אף על כתב זה שהרי הדברים שנכתבו שם חמורים פי כמה וכמה).

ואף שאין צריך להתייחס לדברי ההבל של כותב הנאצה, שאין הם נוגעים בכבודו של הגר"ש ולו כחגירת צפורן, אך ראיתי צערך, ובמקום שאין אנשים השתדל להיות איש. ואמרתי לנפשי אחר שרוחך נסערה, ואחר שמעיני ניטלה תנומה כשהראתני הדברים, אשב ואעלה בפניך יקירי את שבליבי, ויהיו הדברים בעיניך בדיוק כסוגיות החמורות שזכינו ללמוד עימך ועם חבריך, למען דעת ולכבד חכמי התורה. שנים רבות מאז זיכוני מן השמים להסתופף בצלו של מרן הגר"ש שליט"א, ומעולם לא העליתי בדעתי שאאלץ לדבר על כך ברבים, לבאר ולכתוב את הידוע ופשוט לאלפים ורבבות, אך ההכרח לא יגונה, בראותי כבלע את הקודש, כאשר אותו בן עוולה העז פניו ושלח ידו אל הקודש. כל מי שמכיר את מרן הגר"ש שליט"א מעט מקרוב, יודע היטב כי משאת נפשו האחת והיחידה היא "לסגור את הדלת" ולהקדיש כל עתותיו יומם ולילה לעסק התורה משוש חיו, באנונימיות מוחלטת, ומלבד אמירת שיעורים לבני הישיבה כלתה נפשו לישב ולהגות בתורת ה' יומם ולילה ממש, בלי שום טרדה שבעולם. וזאת מאהבתו לתורה אשר ישגה בה תמיד, כל עיסוק שמחוץ לעסק התורה גוזל ונוגס נתח מחיו ואישיותו כפשוטו ממש. כל הרואה יעיד איך רגע כמימרא מדיבור עימו הוא צולל בסער אדיר שעות על גבי שעות אל עמקי סוגיות התורה, ומה נהדר המראה אשר כל רואהו מתעוררת בו חשקת התורה!

דורנו דור יתום שלא ידע את דור הנפילים שהיו ואינם. והרי מרן הגר"ש שליט"א היה נערץ בזכות היקף ועומק תורתו, ובזכות דרגותיו הנישאות בעבודת השי"ת. כבר לפני חמישים ושישים שנה, בימי דור דעה והוא עודנו אברך בשנות העשרים לחיו, כבר התפעלו ממנו והתייחסו אליו ביראת הכבוד כל גדולי הדור, הגראי"ז והרב מטשיבין והחזו"א והרב מבריסק ואחריהם מרנא הסטייפלר והרב שך, ועוד רבים רבים מגדולי הדור ההוא המפורסמים יותר ופחות זכותם תגן עלינו, מכל העדות והחוגים.

כולנו זוכרים את הערצתו של אביו הגדול הגאון העצום מרן הגרש"ז שהיה קם בפניו בעת שהיה נכנס אל החדר, ואף התבטא על עצמו לא פעם ולא פעמים שהוא "אבוב דשמואל", וציין כי "במידת האמת בני גדול ממני"! (כפי שהעיד בזה בספר מעדני שלמה בשם הגר"י עדס שליט"א)

האמנם נלך למנות כרוכלא את ההתבטאויות של זקני הדור הקודם, שהתפעלו מתורתו וצדקתו, מקשריו בתורה מצעירותו עם גדולי ההלכה מזקני הדור ההוא (שזכה לשמש אצל הגדולים שבהם, ורב חילי בהוראת ההלכה כידוע וכנראה מכל ספרי תלמידיו הגדולים ובדברים שבאו משמו), עם גדולי ראשי הישיבות זצוק"ל, עם כל חכמי ירושלים, עם גדולי חכמי הספרדים, שראו בו איש רם וקדוש שכולו תורה (למשל ידוע כי למד רבות עם הגר"צ אבא שאול, ועם גדולי חכמי הספרדים הישישיים, ואכמ"ל). מרנא הסטייפלר התבטא עליו כי הוא "איש האמת שבדורנו", וגדולי האדמו"רים הפליגו בצעירותו ממש בביטויים נוראים! והפלטתם של תלמידי מרנא בעל החזו"א ומרנא הגר"י אין בידי לפורטם כי רבים הם והדברים היו ידועים לכל מזה עשרות בשנים.

הן ידוע מה שהעיד מרן הגר"מ שך על רבינו "הגאון האמיתי", ובהסכמתו לספרו הדגיש "ואינו זקוק לי ולדכוותי". והיאך עמדו בני ביתו של מרן הרב שך נדהמים שעה שבאחת הפעמים כשהגיע רבינו אליו, ביקש מבני הבית כי יביאו מים לרחוץ רגלי הגר"ש, ואמר: "רצוני לקיים הוי מתאבק בעפר רגליהם", והדברים ידועים ונוראים! וכידוע הרב שך הגיע כמה וכמה פעמים (לפני עשרים וחמש שנה) לשערי חסד, להפגין את ייקרתו וחביבותו אצלו. והעיד במכתבו על הגר"ש שליט"א "ואין להרהר אחר דבריו כלל!" (וכידוע מה שלח לרוב אליו והביע מפורש דעתו על רוחב דעתו של רבינו בהנהגת הכלל)

וכי נעלם מה שכתב מרן הגר"ש במכתבו כבר לפני עשרות שנים "לידידי **שר התורה**" (ומי היודע כמה ברר מרן הגר"ש שליט"א) זצוק"ל מילותיו ללא משוא פנים לאיש!.

ומי לנו גדול ממנו בהיקף העצום ושליטתו בכל מכמני התורה! "**הוא היחידי היום ש'מונח' בכל סוגיה תלמודית, הלכתית, או מוסרית, ובכל חלקי התורה בעומק ובידיעה כאילו עסק בה היום**", הביטוי הזה הוא של אחד מגדולי תלמידי החכמים בדורנו (וזה כבר לפני עשרות בשנים!). ואמר לפני שנים כבר הגאון העצום רד"ל שליט"א, "**יש היום בת קול שיוצאת מהר חורב ומכרזת הזהר בגר"ש ובתורתו!**"

גדולי הת"ח הבקיאים בימינו העריצוהו ממש, כך גם גדולי הלמדנים שעומדים נפעמים נוכח עומק והקף תורתו, והדברים ידועים לכל מי שדיבר עימו פעם אחת בלימוד בכל נושא, לומדעס, הלכה למעשה, קדשים טהרות זרעים, אגדה, ש"ס ופוסקים ראשונים ואחרונים, כל חלקי התורה כולה (ולפני שנים רבות בהיותי בחו"ל נכנסתי אל הגאון העצום רבי ..... זצוק"ל שהיה מפורסם בהיקף ידיעותיו בכל חלקי התורה, והיה לו "מושגים", ואמר לי כהאי לישנא: "**דע לך שכל התורה כולה כמונחת בקופסא אצל ר' שמואל, במושגים של דורות קודמים!**").

גדולי המקובלים העריכו את דרגתו בחכמה זאת, ודכירנא משלושה מגדולי חכמי הקבלה בדורנו (בהם מחבר עשרות ספרים) שהיו הרבה שואלים אותו בזה ומפליגים את דרגתו עד לעדותם שהוא חד בדרא בזה וכל זה בצנעה נוראה. (וכן גדולי תורת הגר"א בנגלה ונסתר הפליאו את ידיעותיו בזה כחד בדרא ממש!)

כל מי שרק קצת מכיר יודע כמה התבטלו בפניו כל גדולי התלמידי חכמים! ושוב, לא אלך כרוכלא למנות עשרות עשרות של גדולי תורה, וכדוגמא כמה וכמה פעמים שראו איך הגאון המופלא רבי סענדר פריינד, אחרי שהגר"ש דיבר בקצרה כמה דקות, עמד הגרס"פ והאריך לפרט הדברים לפני הקהל ואמר, "כך אמר ר' שמואל וזה כוונתו, וכך אמר" וכו'. וכמה פעמים ראינו איך גדולי גדולי הת"ח בירושלים (אף המבוגרים ממנו בשנים) באים לעסוק עימו בד"ת ולשמוע חו"ד והכרעתו ואך למותר להאריך במה שידוע כבר עשרות שנים. ועודנו זוכרים כהיום את הגר"י קמנצקי שהגיע לארה"ק וביקש כי יהיה ראש הישיבה בישיבתו בארה"ב, והתבטא (לפני כשלושים שנה!) שגם בדורו של הח"ח היה נחשב הגר"ש לגדול!

הרי ר' שמואל הוא דוגמא ומופת לעמלה של תורה בהתמדה נוראה כל ימיו (ידוע שבגיל צעיר למד בקביעות עם א' מחכמי ירושלים סדר קבוע מ-1 בצהרים ועד 11 בלילה ברציפות גמורה במשך שנים! וכידוע שה"מתמיד" שכ' הגאון רבי משה יהושוע לנדאו זצוק"ל היה מכוון על מרן הגר"ש בימי עלומיו). כל מי שמכירו יודע כיצד הוא מונח חי ונושם תורה בכל המעלי"ע. ועד היום עמל במרץ נעורים מבהיל, שעות על גבי שעות, עד עלות השחר ממש, תמיד בלהט עצום של לימוד כבני הנעורים. (ובימי סערת תשמ"ט כשהכל סערו ומרן הרב שך זצ"ל שלח אליו שיורה את הדרך ועירבו בכל פרט, היה אז בישיבה לימוד הסדרים כרגיל, שיעורים ושיחות כסדרן. ואף בימים אלו שסערו הרוחות בציבור בעניין היתד וכו', הרי שבישיבה עצמה ובעמלו בתורה הכל היה כרגיל, עוד שיעור ועוד חברותות ועוד חיזוק בתורה, הלא כל כולו מונח תמיד באורייתא!) ותדיר גריס באורייתא, בכל מצב בכל מקום, בלי שום שינוי. בזמן וב"בין הזמנים" לילה ויום, כשנמצא בשמחה או בדרך, תמיד כל שרעפיו והגיגיו בעסק התוה"ק.

היאך עמדו נפעמים כשקם מהשבעה על אשת נעוריו הרבנית ע"ה שנלקחה בחטף בדמי ימיה, ובחזרה מבית העלמין עמד בסערה בהיכל הישיבה בשיעור של שעה ומחצה על "צרורות". וכשבא באותו היום

הגאון ר' **** לבקרו, יצא נרגש ואמר "חשבתי לבוא לעודדו, אך הוא כל כולו בעולמות גבוהים ב'תורתך שעשועי'... לית דין בר נש! (ורק עיין פעם אחת בהספד שנשא עליה, וראה בין הבתרים באילו השגות ודרגות חי הגר"ש מצעירותו, וכמה התעוררו מהדברים לחיזוק עצום).
(וזה ארבעים שנה במסירת השיעורים הנפלאים, עמוקים מיני ים בעומק ובהיקף משדד מערכות התלמוד. והרי ידוע מה שתחת ידו שכתב אלפי אלפים לאין ספור דפים של חידו"ת מופלאים שיגע והגיה בעמל נורא בכל חלקי ומקצועות התורה, וביראתו הטהורה אינו מדפיסם, ואף הספר הנפלא על אוהלות (שכל העוסקים בטהרות קלסוהו כחד מקדמאי) שהסכים להדפיס לע"נ הרבנית, והוא חלק זעיר ממה שחידש והעלה בסוגיות חמורות אלו, עי"ש רב גובריה וחילה מבהיל על הרעיון!)

ומה נדבר במה דרחיקנא מהבנה ביראת ה' שבו, ואין כאן המקום ואין היכולת לפרט בכתב, על קדושתו וה"עבודה" שלו, בקדושה נשגבה, ביראת חטא וזהירות מכל סרך נדנד של איסור ובריוחוק מענייני עולם הזה. וכך העיד לפני שנים רבות אחד מחשובי הצדיקים והתלמידים החכמים המפורסמים, שאחר שישב עימו אמר בהתרגשות: "הוא מגדולי היראים!" והוסיף "ידעתי שר' שמואל נמצא גבוה, לא ידעתי עד כמה הוא גבוה! כמה אנחנו רחוקים מההשגות שלו". ובזמנו אמר ראש ישיבת קול תורה הגרמ"י שלזינגר שכל בניו למדו אצל הגר"ש: "הרי כל מי שרק הסתובב לידו קיבל יראת שמים טהורה".

העיד הרב א.ד. בהתרגשות, אחר שלפני שנים פגש פעם אחת (לראשונה) את הגר"ש, הגאון הצדיק רבי ראובן יוסף גרשונוביץ זצ"ל ומייד לאחר מכן שלח את הר"ר א. וכמה מחבריו (שהיו בחורים צעירים מהדרום ומאד קשורים במשפחתם לגר"י גרשונוביץ זצ"ל) ללמוד ב"מעלות התורה" ואמר להם כי ניכר על פני הגר"ש בבירור את ה"מלבשתו ענוה ויראת חטא" של עשרות שנות עמל בתורה לשמה.

ומה יש להוסיף למי שנכח ולו פעם אחת בתפילתו וראה כיצד עומד ומשיח לפני בוראו ואיננו כלל בנמצא בזה העולם, ומקבל חרדת קודש והתעוררות לנוכח המראה המפעים. ומעידים תלמידים ותיקים שזה עשרות שנים שראוהו מתפלל בהזמנויות שונות, ובכל פעם הרי זה כחדש ממש, בשרעפים ובלהט כעבד המתחטא קמיה מריה. וכמו שאמר פעם הר"ר ד.ק. "מנחה שלו היא כנעילה שלנו!" ועל דא התבטא פעם הגאון רבי ישראל יעקב פישר כי ר' שמואל הוא "עמודא דצלותהון דישראל!" (ורבים המבקשים שיעתיר בעבורם בתפילתו וברכתו כנודע) הנוכל לתאר בעט את השבתות והימים טובים, אשר תמיד הוא מזרז להתעלות בהם ולקדשם, כמה הם אצלו בהכנה בכל הכוחות, וער"ש אצלו כמעט ואי אפשר לגשת אליו מרוב העמל והיגיעה והלהט להכין עצמו לש"ק, (הן בתורה והן בעבודה ובחסד ואכמ"ל) ובשבת עצמה הוא בשעות רבות כמעט כל המעלי"ע ביגיעה בתורה. וברוב השבתות כמעט לא ישן בלילה כלל, ופעמים רבות שלומד אחרי התפילה בליל ש"ק שעות רבות עד לסעודה. כמה הוא "חיי" כל מועד וחג, כל פעם כחדשים, אם בימי השמחה שכולו נהרה, אם בימים הנוראים שמראהו נורא הוד במרץ נעורים ובדמעה ותחנונים, או להבדיל בימי התענית והאבלות שכולו בבכיה ודמעה, תמיד ב"חיות" עצומה, כמה רחיקנא מדוכתא פלן!

וכמה אפשר להפליג ולדבר במידותיו ולבו הטהור, כמה הוא נזהר מסרך פגיעה ביחיד או בכלל, ומסירות נפשו בדמים תרתי משמע כדי לנחם יתום ואלמנה, בחור מבוגר, וכל שבור לב ומר נפש הזקוק לעידוד. כמה נוחם הוא מעניק, כמה לבבות שבורים הוא ריפא, כמה וכמה אלמנות זוכות מדי שבוע שהוא מגיע אל ביתן לנחמן ולעודדן בחכמה ובתחבולה להוציאן משברון הלב. כמה משפחות ניצלו וחיות בזכותו, כמה מסירות לכל מי שיש לו איזה כאב, כמה נשיאה בעול, עם כל צרה של כל אדם. וכבר סיפרתי לך בעבר כיצד ישב עם חתן שכלתו עזבה אותו ובכה יחד עימו שעה ארוכה.

האם יש מי שלא ראהו בעת שמחה של הזולת, שש וששמח ומשמח כאחד המחונתנים? כמה זוגות שלא נפקדו, זכו לעצה לעזרה לעידוד, כמה בתים שנשארו שלמים מכוחו, בזכות שנכנס ללב העניין וסייע לקיים בתים בישראל! ואכמ"ל סיפורים מופלאים בזה בעומק החכמה להרבות השמחה והשלום בית.

בכל טרגדיה רח"ל, הוא הראשון שנכנס מתייצב ועומד לימין האבלים, בחכמה נפלאה, ומשאיר אחריו לב מנוחם! הרי זכור לך שכשנפטר הרב *** (היה שם הרב ד. בניחום האבלים כשמרן הגר"ש הגיע, וסיפר לי) איך בגאונות של חסד, ישב בארוכה וריפא את ליבן של האם והאלמנה באופן שלא ניתן לשער! (וכפי שספרתי לך פעם בעל פה והדברים נוראים מכדי להעלותם על הכתב). והרב *** שהתאלמן ונשאר בבית מלא ילדים, וסיפר כששב מבית העלמין חיכה לו בביתו מרן הגר"ש, וישב איתו שעה ארוכה לרומם רוחו. וסיפר הר' *** ששיכל כמה מבני משפחתו באסון נורא (אתה בודאי זוכר את המקרה הנורא), וסגר עצמו בחדר בשברון לב נורא בלי שרצה לקבל תנחומים, ואמר אחר כך שרק מרן הגר"ש הצליח אחר שישב עימו

כמה שעות, "להוציא" אותו מהמצב בו היה. ומעין אלו יש מעשים ועדויות לרוב אחד הבחורים, שנפצע קשה לפני מספר שנים בתאונה רח"ל וב"ה החלים ממכתו. סיפר שהתקשרו עימו שמרן שליט"א מבקש לדבר עימו. וכשהגיע אמר לו ר' שמואל, "הלא נפצעת לפני כמה שנים, וב"ה הקב"ה ריפא אותך, יש לך שליחות!" והמשיך: "הביאו לי לתפילה שם של בחור שנפצע קשה משיבה פלונית, בודאי הוא מפוחד ושביר ממצבו, גש לבקר אותו, ספר לו שעברת ונרפאת וכך תעודדו" וכל זאת בלי שהכיר את הפצוע, רק מכוח מחשבתו הטהורה על כל כאב של כל אדם; בוש אני שצריך לדבר על הידוע לרבים, על הנשיאה בעול שאין כדוגמתה במאות ואלפי מקרים, והרי רופא הוא לכל שביר לב ממש.

איה העט שיוכל לתאר את ההתמסרות שלו לכל בחור. במשך שנים הוא נהג לנסוע עם הרבנית ע"ה להתפלל בכותל המערבי ביום חתונתו של תלמיד. כל תלמיד שלמד אצלו במשך השנים (וגם רבים רבים שאינם תלמידיו רק באו לבקש עצה) יודע לספר על האכפתיות והמעורבות כשל אב לבנו ועל הירידה לפרטים הקטנים, תוך מתן סיוע עצה עזרה וליווי, על האזון הקשבת שלו בסבלנות אין קץ, להקשיב ולשמוע, לכוון ולהדריך, כיצד להיות שתול בבית ה' (או באילוף הנסיבות, כיצד והיאך לצאת לחיי המעשה ולשמור על הצורה של בן תורה). ולעולם אינו "עייף" מכדי לסייע, בפועל ממש, עד לפרטים, להתקשר ולברר ולבקש וכו', אם זה בשידוכים, או בענייני רפואה, או למצוא עבודה לאשה, או לסייע לילד במקום לימודים או בכל סעד שמישהו זקוק, הוא ממש כאב הדואג לבנו.

וכל בעיה של נער צעיר, הוא מייעץ ומתעניין ופועל, הרי פעמים לרוב שאחרי ששמע מהאבא על איזה כאב של ילד שלא מסתדר בכיתה מאיזו סיבה קם רבינו שר התורה, שכל תשוקתו לשבת וללמוד ובלי לחשוב על כבודו או זמנו היקר, ומתקשר לאיזה רבה' צעיר באיזה חיידר, ומדבר ומנסה ומסייע ומרומם, (ויש בזה סיפורים מופלאים רבים ואכמ"ל).

צא וראה, מאות ואלפי תלמידים יש לו למרן הגר"ש, במעגלים שונים ומתקופות שונות. המבוגרים שבתלמידיו הם כיום בני למעלה משישים, הצעירים הם בשנות העשרים לחייהם. יש לו תלמידים מובהקים שקנו אצלו את תורתם במשך שנים, ויש כאלה שרק 'טעמו' ממנו מעט. כל אחד מוצא בו את מבוקשו, האחד בלומדעס, השני בהלכה, השלישי בהשקפה ומחשבה, הרביעי בקבלה, החמישי זוכה להדרכה והכוונה אישית. אך המכנה המשותף של כולם, שהם בלי יוצא מן הכלל לא עושים צעד בלעדיו. האם פלא הוא שאלפים, באים לשאול ולקבל את הדברים כאורים ותומים ממש? שבאים לשמוע דעת תורה, שנאמרת בפקחות עצומה במסירות באהבה ביראה, לשמוע קול תורה מדבר מתוך גרונו! האם תימה שכל רגע של שמחה או ח"ו עצב הוא הראשון שמגיעים אליו לברך, להתברך, לשמוח או להתנחם! כידוע, עם תלמידיו נמנים ראשי ישיבות, דיינים, אדמו"רים, רבני קהילות, רבנים ידועים בני עדות המזרח, אנשי ירושלים בני הישוב הישן, אברכים מופלגים כמו גם אנשי עסקים וסוחרים אנשי עמל וכן עסקנים ואנשי עשיה. את כולם הוא מקרב כאב רחום, גם כאלו שרחקו מסיבותיהם. מורי ורבי מרן הגרמ"ל ליפקוביץ זצוק"ל התבטא לא פעם (באוזני שמעתי) שהוא אינו מכיר בדור הזה רב שיש לו כל כך הרבה תלמידים גדולי תורה ותלמידי חכמים במגוון ענפי התורה ראשי ישיבות, דיינים ופוסקי הלכה ועד אדמו"רים ומנהיגי קהילות. הוא הוסיף כי בדורנו המושג של "רב ותלמיד" קיים אצל ר' שמואל!

כמה אהבה הוא מרעיף על כל איש ישראל, אף כאלה שפגעו בו מחמת נגיעה כזו או אחרת, ואדרבה, הללו זוכים אחר כך לקירוב גדול... (ואכמ"ל, אך הדברים ידועים. וידוע שהרב י. כן, הוא עצמו, שפגע קשות בראש הישיבה שליט"א מחמת הנגיעות הידועות, הוא הרי זכה ממנו לקרבה ורבו העניק לו בכל כוחו שעות וימים של קירוב ועיצה והדרכה, ממש גידל אותו, וסבו הגאון זצ"ל אמר אז בהתפעלות, "ר' שמואל הוא היחידי שבנה אותו"...). וכמה בחורים היו שמחמת הצורך להרחיקם נאלץ לעשות כן, אך במשך השנים קרבה בדרכים אחרות ובחכמה מופלגת עד שהיום כל מה שיש להם זה ממנו. כמה נפשות הוא בנה ממסד ועד טפחות.

הלא ידעת, כמה ישיבות, "חדרים", סמינרים וקהילות שקשורים איתו ומתייעצים בכל צעד ושעל, כמה ראשי ישיבות שנתקיימו בזכותו והוא נושא עימם בעול. שאל נא מי היום האדם שאכפת לו מבני התורה הספרדים ודואג את דאגתם? (ועולה ברעיוני איך הטריח עצמו לבית הרב... וישב אצלו במשך שעות ארוכות כדי להכניס בת ספרדיה לסמינר!). ומי האיש שמבזה עצמו כבן בוזי ממש, למען עולם התורה ולמען ראשי ישיבות, בדאגה בעצה בסיוע, כבר עשרות בשנים, ונושא על כתפיו עול עולם התורה. והכל מאש ליבו ויראתו הטהורה (רק כדוגמא מה שעולה כרגע ברעיוני, כאשר הגאון רמ"ב שליט"א בעת שהקים את ישיבתו, בא לבקש מהגר"ש מכתב עבור גביר *** ואמר לו ר' שמואל על אתר "לא די במכתב

אבוא איתך לגביר", וכשבא לשם ודיבר בלהט על חשיבות העניין, אחר שסיימו שאל הגביר בפליאה: "מילא הוא פותח ישיבה, אבל מה אתם ר' שמואל "מחותנים" בזה הרי יש לכם ישיבה בפני עצמה" וענה לו בהתלהבות, "מה פירוש, מקימים מקום תורה מה לי הכא מה לי התם, כולנו מחויבים בזה כולנו מחותנים!"

כמה ישיבות העמיד, כמה כוללים וקהילות וסמינרים ותלמודי תורה, בנקיות ובהצנע לכת, פעל ועשה ודחף ורומם, והכל מתוך אהבת תורה ויראה נוראה. (ואומר בצער ובציניות כי אם היו עושים מכל אחד כזה "שטורעם" וצילום ופרסום כמקובל בדור השטחי שלנו היה צריך להוסיף דפים ע"ג דפים לעיתונים...). סיפר הגביר הידוע ר' *** שפעמים רבות ביקשו ר' שמואל לסייע לכל מיני מקומות תורה או נצרכים והוסיף בהתפעלות "אף פעם אחת הוא לא הזכיר לי שיש לו ישיבה ואברכים ותלמידים ושאלו אתן גם עבורו כסף..."

תמיד, כשזה מגיע לפרסום הוא בז לזה, משאיר זאת לאחרים ובורח מהכבוד המדומה כמפני אש. ותמיד כך מחנך ותובע מהתלמידים להביל עניי הכבוד, ולחפש רק את ה"כבוד האמיתי" אין כבוד אלא תורה, וזה ידוע לכל מי שהסתובב אפילו מעט לידו. ומאידך מחפש תמיד איך לתת לאחרים את הכבוד, וליקר אותם (ודכירנא בבחירות שהיו בזמנו באחת הערים, אחר שטרח והתייגע באופן שלא יאמן להביא ראש עיר שיסייע לבני התורה (וכנגד כל הסיכויים), ואף היו מה"עסקנים" שניסו לאיים במילים קשות שלא יצלח בידו, (ואותו ממונה התבטא שרק ר' שמואל הביאו לזה) וכשהכל בא על מקומו בשלום בעמל גדול שלו לבדו כנגד כל הסיכויים, (וב"ה בהמשך הוכח עד כמה סייע הדבר שם לבני התורה רבות). אזי בחכמה נפלאה דאג שהכל ייחשב כמינוי שנעשה בקיטונם של מרנן הגראי"ל והגרנ"ק שליט"א ודרש שיהיה כך, והתפרסם בכל העיתונים דאז שהם מינוהו וכו') ובמאות מקרים כך הדבר ואכמ"ל.

אין לשער למי שלא חווה זאת מקרוב כיצד הוא חש התבטלות ממשית כלפי אברך שממית עצמו באוהלה של תורה, איזה כבוד ויקר הוא רוחש לאנשי מעשה העוסקים בחסד ובעזרה לבריות. באיזו שפלות הוא משפיל עצמו כדי לסייע ליהודי באיזה עניין פרטי שאותו יהודי נקלע אליו, והלא רבו מספור מקרים אלו שבהם מוסר עצמו לסייע בכל דרך בעניינים פרטיים של אחרים. וכשיש מישהו שנרדף, הוא הראשון לעמוד לימינו, לקבל כל חיצי הביזיונות עליו, ולסייע להעמיד אמת על תילה.

איך לא רעדה היד השפלה של אותם מחוצפים לכתוב שמדובר ב"ראש ישיבה מן השורה שחפץ בגדולה לעצמו", רחמנא ליצלן מהאי דעתא. כאשר עיקר פועלו הוא למען הכלל, בבריחה מהפרסום. ובורח כמטחוי קשת מן הכבוד והמסתעף. כל מי שקרוב מי מעט ומי רב, יודע כמה הוא מהביל וממאס עניי עולם השקר השטחי, וכמה דעת ומושגים גבוהים רוכשים בצילו.

במשך עשרות שנים הוא בורח מכל גינונים ומכל מחשבות של כבוד שררה וכיו"ב, והוא משפיל עצמו כאסקופה הנדרסת ונענה לכל אדם שיכול להיטיב עימו, בלי לחוש לשמץ של כבוד. וידוע שאף הקמת הישיבה היתה רק אחרי שנים שאביו הגדול מרן פוסק הדור הגרש"ז זצוק"ל דחף ודחק בו להקימה. אמנם, בגודל חכמתו ובלבו הטהור בהגיגיו תבער אש, הוא יוצא מגדרו להתריע בשער ולעמוד על משמר קיום התורה בישראל. ובאכפתיות על כל פרצה ועל כל סכנה לעולם התורה, בלי לחשב אם יספוג מזה בזיונות או כיו"ב, ותמיד בדאגה אמיתית לעולם התורה ולמשמר היהדות. גם אם אין הדבר מוצא חן בעיני עסקנים ובעלי אינטרסים, שהיודע יודע כי הם (ולא ח"ו מרנן קדושי עליון גדולי התורה שליט"א) הגורמים לכל תבערת המחלוקת. (צא ובדוק, מי המוציאים דיבה ומשמיצים, מה מניעיהם, וכמה נגיעות קטנות יש בכל פעולה שלהם!).

הרי כל אותם לבלרים צעירים, כותבי הדברים הנוראים הללו, שמהרהרים אחר דבריו, או אחר הנהגתו, וכותבים דברי בלע על האיש הענק הזה, הם אנשים קטנים בגיל ואו בדעת שאין בליבם טיפ טיפה של הבנה או ידיעה בעוצם גדולתו, ויש בהם ריקים מיראת ה' המונעים מנגיעות ידועות וכ"כ ברורות. אותם שועלים קטנים, שאין להם שיג ושיח בגבהי ההשגות הגבוהות הללו, וללא שמץ של יראת ה' הם אלו שמתאמצים לבזות ולרמוס, וכלשונם הרעה תחת כל עץ רענן "אנחנו נמחק אותך", עפרא לפומיה. ועל דא קא בכינא, שאינם נוהרים לקרב אל ההר ולגעת בקצהו ואינם חוששין מגחלת לזהות של אחד המיוחד מגדולי הדור. (הלא ראה מה שכתבו חכמי הדור באגרתם השבוע, על הסכנה שבביזוי ת"ח, והללו אין חוששין כלל אתמהה?)

יקירי, הנה גם אם אוסיף עוד אלף כהנה וכהנה, עדיין אין בזה כדי לבטא את שעל ליבי, אל מול חילול הקודש וביזיון כבוד התורה, יודע אני, שאצל הגר"ש, שכל ימיו בורח מן הכבוד והמסתעף, אין דברים

כאלו תופסים כלל, הוא כולו דבוק ברוחניות ובתורה, אך החובה היא לנו ליישר את הדעת, ועדיין אינני יודע אם יצאתי ידי חובת מחאה. אך מכל מקום סבורני כי אף כי המעט שכתבתי יהיה לתועלת, להעמיד האמת על תלה ולהרבות כבוד שמים וכבודה של תורה.

אוהבך באמת ומצפה להרמת קרן כל חכמי התורה.

Do Not Copy